

עיר האצולה האמריקאית

כתבה: יעל חן מתוך: "מסע אחר"

לכל תושב ומבקר יש הרבה מה לעשות בבוסטון ובסביבותיה. יש בה מועדוני ג'אז ושוק "היימרקט", ומהנמל יוצאות ספינות לתצפיות לווייטנים. זו עיר המזמנת למבקרים שפע של פעילויות, היא משרה שלושה וניתן לשוטט בה ללא פחד. כאן נבנו היסודות של ארצות-הברית. וכשביקרת שם, חשתי – לפחות לכמה ימים – חלק מהאצולה האמריקאית.

לבוסטון יש ייחוד ומקום של כבוד בזיכרון הלאומי האמריקאי. אירועים כ"מסיבת תה" וקרב בנקר הפכו אותה לבעלת היסטוריה. אישים כדניאל וובסטר וג'ון קנדי שיוו לה גוון של אצולה. מוסדות כאוניברסיטת הרווארד העניקו לה נופך תרבותי. החוף, הנהר והנמל זכו למוניטין כארתי נוף מעניינים. בוסטון, בצפון החוף האטלנטי של ארצות-הברית, בפינה הפנימית של מפרץ מסצ'וסטס, אינה רק הברירה של מסצ'וסטס, אלא גם הגדולה בערי ניו-אינגלנד ואחת הערים העתיקות והמעניינות בארצות-הברית. מכיוון שהיא מוקפת מים, קראו לה האינדיאנים Shawmut (מים רבים), אך המתיישבים הראשונים מאנגליה קראו לה על שם עיר מולדתם – בוסטון.

העיר נוסדה בשנת 1630. היא הייתה אחד היישובים האנגלו-סקסיים הראשונים באמריקה, והשתרעה אז על שלוש גבעות: ביקון היל Beacon Hill, קופ'ס היל Copp's Hill, ופורט היל Port Hill. חלקה הקדום ביותר נמצא על לשון יבשה בין נהר צ'ארלס החוצה את העיר כיום – ממערב, לבין הים במזרח.

הנמל של בוסטון התפתח במהירות. המספנה הראשונה נבנתה ב-1673, וכבר באמצע המאה ה-18 מנתה העיר כעשרים אלף איש והפכה לחשובה שבערי ארצות-הברית. התושבים הראשונים עסקו בחקלאות, אך במאה ה-18 כשנוצר באנגליה מחסור זמני בעצים, החלו לעסוק בה בבניית אוניות. במעין מסחר סיבובי קנו ספינות בוסטון אריגים ותכשיטים זולים באנגליה והחליפו אותם בעבדים באפריקה. את העבדים מכרו באיים האנטיליים תמורת סוכר, רום וטבק, ואת אלה ייבאו לאנגליה. הם גם עסקו בציד לווייתנים ובמסחר בתה. במחצית הראשונה של המאה ה-19 הגיעו לבוסטון המוני מהגרים, והיא הפכה לעיר תעשייה גדולה, וכזו נותרה עד היום.

עוד מימי היווּסדה ניצלו פרנסיה את עושרה כדי לפתח את חיי התרבות בה. ב-1636 נוסדה בבוסטון אוניברסיטת הרווארד, כארבעים שנה לאחר מכן הוקם בה בית הדפוס הראשון, וב-1704 יצא בה לאור העיתון הראשון. הסופר אדגר אלן פו נולד כאן, ובמחצית הראשונה של המאה ה-19 הייתה בוסטון המרכז הספרותי של אמריקה. פולמסים, היסטוריונים, משוררים, פילוסופים וסופרים חיו בעיר וסמוך לה. אנשי רוח כאמריקן, הות'רן, בנקרופט, גרינליף, לונגפלד ואינסקטואלים מסוגן העניקו לבוסטון את הכינוי "אתונה של אמריקה", וג'ון פ. קנדי, נולד באחד מפרבריה.

כיום היא נחשבת למרכז אוניברסיטאי חשוב. לבד מהרווארד, יש בה שש אוניברסיטאות ידועות, בהן המכון הטכנולוגי של מסצ'וסטס, ה-M.I.T., אוניברסיטת בוסטון ואוניברסיטת ברנדייס, ואינספור קולג'ים. המוני צעירים שבאו ללמוד בה מסתובבים ברחובותיה. הופעות מוסיקליות בסגנונות שונים, יזמות או ספונסאניות, אפשר לראות בכל פינה, וכמעט בכל מסעדה עובדים מלצרי-סטודנטים. בחנות גלדיה אחת מצאתי פתק מעל לגביעים: "סטודנטית ענייה, אל תשכחו את הטיפ".

בירה רוחנית

מתיישביה הראשונים של בוסטון היו פוריטנים, שנודעו בחוסר סבלנותם כלפי מי שנחשבו מכשפות וכופרים. משפטים שהסתיימו בהעלאת העיר. הידוע בהם אישך זמן מה לחם חוקה של של ארתור מילר, "המכשפות מסאלם". עד 1755 הייתה בוסטון העיר הגדולה בארצות-הברית. עובדת היותה ממקומת על חצי אי צר הפכה אותה לנמל השלישי בגודלו של האימפריה הבריטית (אחרי לונדון ובריסטול). בשנות השבעים של המאה ה-18, כשנלחמו האמריקאים על עצמאותם, הייתה בוסטון – עיר מרדנית במיוחד. ב-1770 התנגשה קבוצת מפגינים בגדוד משמר בריטי, וחמישה מפגינים נהרגו. בהיסטוריה האמריקאית ידוע האירוע בשם "טבח בוסטון". אירוע היסטורי אלים אחר, הידוע משום מה בשם "מסיבת התה של בוסטון", התרחש ב-1773. אזרחים אמריקאים השליכו אז מטען תה בריטי אל הים, במחאה על העלאת מיסים. שוויו הנוכחי של התה שהושלך למי הנמל כשני מיליון דולר. שנה לאחר "מסיבת התה", התחולל קרב בין תושבי בוסטון לבין הבריטים על גבעת בנקר Bunker Hill. מצבת הזיכרון בצורת אובליסק, שגובהה 70 מטרים, מזכירה לתושבי העיר ומבקריה את היום ההוא. יותר ממאתיים מדרגות מובילות לראש האנדרטה, ומי שאינו מתעצל יכול לחזות מלמעלה ביופיה של בוסטון. הבריטים הוסיפו להחזיק בה עד אביב 1776, וכשעזבו את העיר, יצאו ממנה גם הלואליסטים – נאמני מלך אנגליה – והיגרו לקנדה. מאז התחוללו הקרבות

בין האנגלים לאמריקאים הרחק משם והעיר המשיכה להתפתח, אך לא לאורך זמן. בשנת 1872, במוצאי אחת השבתות בנובמבר, פרצה שרפת ענק שהמיתה 14 תושבים, פגעה ב-600 בתים וכילתה רכוש ובחורות בשווי 75 מיליון דולר. העיר התאוששה מהר יחסית, ותושביה בנו מחדש את הבתים שנהרסו.

מאמצע המאה ה-19 הייתה בוסטון מרכז של מתנגדי העבדות. שלא כמו מדינות הדרום, שכלכלתן הייתה מבוססת על מטעים, היא הייתה עיר תעשייה ולא נזקקה לפיכך לעבדים. ברחבי ארצות הברית ידועה בוסטון כעיר המתרפקת על עברה הפוריטני, ועל הימים שבהם נשאה את נס התרבות האירופאית. יש הטוענים שהיא עדיין עיר של אצולה פרוטסטנטית אנגלו-סקסית לבנה הידועה בכינוי WASP (White Anglo-Saxon Protestant) אוריינטציה אריסטוקרטית זו ניכרת עדיין בחיתוך הדיבור ובדרך החיים של המעמדות הגבוהים. אבל קשה לומר שתרבות זו נותנת היום את הטון בעיר. אירים וסקוטים קתולים הגיעו אליה בתקופת הרעב הגדול באירלנד, בשנות השלושים של המאה ה-19. באותן שנים הגיעו גם מהגרים מרוסיה, מאיטליה, מקנדה, מפולין, מארצות סקנדינביה, מליטא ואפילו מארצות הבלקן. בעיקר ניכרה השפעתם על הקתולים, ובראשם משפחת קנדי, שהגיעה לבוסטון בסוף המאה ה-19.

צביון אירופי

מלבד רבע מיליון הסטודנטים שמגיעים לכאן בתחילת כל ספטמבר, חיים בעיר פחות ממיליון אנשים. בבוסטון רבתי, הכוללת את הפרברים והערים הקטנות הפזורות סביבה, חיים כשלושה מיליון תושבים, והם גאים מאד בהיותם אמריקאים. לפני בתים רבים מתנופף לו באוויר דגל הכוכבים והפסים.

מבחינה ארכיטקטונית, דומה בוסטון לערים אירופיות, גם רחובות העיר העתיקה צרים ומתפתלים. אפילו הרובעים החדשים לא פגמו בצביון הזה. כך המרכז האדמיניסטרטיבי החדש במרכז העיר, או רובע המגורים המודרני, שהוקם על אדמות ביצה שיובשו לאורך הנהר ונקרא בקי Back Bay, רחוב המגורים היוקרתי נבנה על מה שהיה פעם ביקון היל ונקרא ביקון סטריט Beacon street. אפילו גורדי השחקים המדהימים ביופיים אינם מקלקלים את אופיה של העיר. בתים רבים בנויים מלבנים אדומות. נדמה לפעמים, כאילו אדריכל גאון ריחף על ענן וסידר את הבתים מלמעלה, כמו במשחק לגו. נהר צ'ארלס הרחב והתכול, המחבר את בוסטון עם עיר האוניברסיטאות, קיימברידג', מוסיף ליופיה. הגשרים המחברים בין שתי הגדות אינם מרשימים, ולכן חופרים פרנסי העיר מנהרה מתחת לנהר. התקופה הטובה לבקר בבוסטון היא בסתיו. מזג האוויר אז קריר ונעים ועלים בגוונים של אדום, חום וזהב מכסים את העצים. אני, לעומת זאת, הגעתי אליה בקיץ, ביום חם במיוחד. היה זה קיץ מהביל, ורוב המוניות לא היו ממוזגות. אבל בבוסטון אין הכרח לנוע במוניות. שטחו של מרכז העיר מצומצם, ואת מרבית הסוירים ערכתי ברגל, כל פעם בדרך אחרת, יפה מקודמתה.

בכל מסלול כללתי, אם יכולתי, את הבוסטון קומוון Boston Common, פארק יפהפה המשתרע על 190 דונמים. הקומוון הוקדש לצורכי ציבור עוד ב-1634, בתחילה כשדה אימונים צבאי. בחלקו הצפוני – מזרחי של הפארק מתרומם ה"סטייט האוז" State House, משכנה של ממשלת מסצ'וסטס, שקדקדו עשוי כיפה מזהבית. על המרפסת הקדמית ניצב פסל של המדינאי דניאל וובסטר, גאוותה של מסצ'וסטס. וובסטר היה נציג המדינה בסנאט האמריקאי. בתחילת המאה ה-19, כיהן פעמיים כשר החוץ של ארצות הברית, והיה תומך פעיל של מדינות הצפון לפני פרוץ מלחמת האזרחים. הנשיא אברהם לינקולן, שהנהיג את מדינות הצפון במאבקן נגד מדינות הדרום, אימץ רבים מעקרונותיו. בציודו הצפוני של פארק בוסטון קומוון משתרע אגם. על העצים שסביבו נהגו פעם לתלות בני אדם. היום הוא נחשב למקום פסטורלי, ועל מימיו מפליגות סירות בצורת ברבור. בקצה המזרחי של הפארק נמצאת לשכת תיירות. שם קיבלתי מידע וקניתי כרטיס נסיעה בתחבורה ציבורית למספר ימים.

כשמזג האוויר מאפשר זאת, כדאי ללכת ברגל, אבל כשממהרים או מתעצלים אפשר לנסוע ברכבת התחתית. בניגוד לרכבות דומות בערים אחרות, הרכבת התחתית כאן נקייה, נעימה ובטוחה. קשה להתבלבל בתחנות, כי שמותיהן זהים בדרך כלל לשמות האתרים אליהם אתם רוצים להגיע. [המשך בשבוע הבא]

HaKeshet

Talk Forever

כרטיסי חיוג מוזלים

- חיוג לישראל: 1¢ לדקה
- חיוג לסלולרי בישראל: 10.1¢ לדקה
- ברכישת 1000 דקות לארה"ב: 0.5¢ לדקה
- תעריפים נמוכים נוספים לשיחות מקומיות ובינלאומיות

Imported Products from China
Customized to Your Needs
At Unbeatable Whole-Sale Prices!

- Bags • Game Chips & Playing Cards • Pens
- Water Bottles • Organizers & Calculators
- Desk Clocks • Key Chains & Flashlights
- Hats & Caps • MP3 Players • And More...

Imprinting: Die Casting, Silk-Screening, Direct Embroidery, Hot Stamping & Engraving

Product & Imprint Color Matching Upon Request!

Group Orders Possible to Meet Minimum Quantity.

For Info & Orders E-Mail: Orders@HaKeshetOnline.com